

Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie: 15.05.2026 nr 1.2-2/44-1

Meie: 22.05.2026 nr 1-14/RE/13067-1

Arvamus tervishoiualast õpet puudutavate määruste muutmise eelnõu kohta

Austatud minister Karmen Joller

Täna, et esitasite tervishoiualast õpet puudutavate määruste muutmise eelnõu arvamus avaldamiseks ka Tartu Ülikoolile. Tartu Ülikooli esitab eelnõu osas alljärgnevad tähelepanekud ja ettepanekud.

1. Eelnõuga täiendatakse sotsiaalministri määruse „Residentuuri raamnõuded ja korraldamise tingimused“ § 3 lõikega 3 sätestades, et residentuuritellimuse esitamisel eelistatakse õppekohtade arvu puhul erialasid, kus eriarstide puudus on suurim, arvestades seejuures asjaomaste osapoolte ettepanekuid. Muudatuse tegemise aluseks oleva volitusnormina on märgitud Tartu Ülikooli seaduse (TÜKS) § 7 lg 2, mille kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega residentuuri raamnõuded ja korraldamise tingimused.

Juhin tähelepanu, et TÜKS § 7 lg-s 2 sätestatud volitusnormiga volitatakse ministrit kehtestama residentuuri raamnõudeid ja korraldamise tingimusi, kuid ei anta volitust residentuuritellimusega seotud tingimuste kehtestamiseks ega täpsustamiseks. Residentuuritellimust puudutav säte on toodud TÜKS paragrahv 7² lg-s 1, mille kohaselt lähtub Sotsiaalministeerium residentuuritellimuse esitamisel tervishoiuteenuse osutajate, arstide ja hambaarstide erialakomisjonide, Tervisekassa ja Tartu Ülikooli ettepanekutest (seejuures viitab määruse sõnastus vaid üldistatult *asjaomastele osapooltele*). Ühtlasi sõlmitakse igal aastal Sotsiaalministeeriumi ja Tartu Ülikooli vahel residentuuritellimuse esitamiseks haldusleping, mille kohustuslik tingimus on muu hulgas tellimuse alusel vastu võetavate arst-residentide arv residentuuriprogrammide kaupa (TÜKS § 7² lg 3 p 1).

Seega võimaldab ka kehtiv õiguslik raamistik esitada täpse ja vajaduspõhise residentuuritellimuse. Ka seletuskirjas (lk 3) on märgitud, et muudatus on eelkõige õigustehniline ja tehakse taastekavaga seotud lubaduste täitmiseks. Kokkuvõttes mõistame muudatuse eesmärgi seost Euroopa Liidu tasandi ootustega, kuid peame oluliseks, et regulatsioon oleks ka põhjendatud, vajalik, õiguspärane ja selge. Käesoleval juhul ei ole vastava muudatuse tegemine õiguslikult korrektne ega põhjendatud – muudatuse tegemiseks puudub volitusnorm ning vastavad sätted on juba olemas TÜKS-is ja need võimaldavad arvesse võtta seletuskirjas toodud eesmärgi ehk eriarstide puudust erialati (vt ka seletuskirja lk 3). Leiame, et kavandatava muudatuse sisuline eesmärk – siduda residentuuritellimus selgemalt riikliku vajadusega – tuleks kehtivat õigusruumi arvestades lahendada Sotsiaalministeeriumi ja Tartu Ülikooli vahelises halduslepingus.

Ühtlasi juhime tähelepanu, et sätte rakendamiseks on oluline ka arusaam ja selgus selles osas, milliste andmete ja metoodika alusel eriarstide puudust erialade lõikes hinnatakse. Samuti on oluline ka koolitusvõimekuse arvestamine, et tagada vajalik kvaliteet. Arstliku järelkasvu tagamine on vaieldamatult oluline, kuid pädevate spetsialistide kujunemise eeltingimuseks on kvaliteetne väljaõpe, mistõttu tuleb tagada tasakaal vajaduspõhise planeerimise ja koolitusvõimekuse vahel.

2. Tervishoiutöötaja teooria- ja praktikaeksami ning vastavuseksami tasude tõstmine on oluline viimaks tasud vastavusse tegelike kuludega. Arvestades siiski, et tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud eksamitasu ülemmäär (1000 eurot) jääb allapoole tegelikke kulusid, on edaspidi oluline ka seaduse muutmine ja seal ülemmäära tõstmine.

Seletuskirjas (lk 5) märgitakse ühtlasi, et *vastavuseksami tasude suurendamine suurendab Tartu Ülikooli tulu ja vähendab omafinantseerimise koormust, mida ülikool peab eksamite korraldamise tegelike kulude tõttu kandma. Samas on ülikoolile täiendava tulu (mõni tuhat eurot) osakaal ülikooli eelarves (selle suurus ületab 2026. aastal 300 miljonit eurot) marginaalne ja seega ka eelnõu majanduslik mõju ülikoolile marginaalne.* Juhime tähelepanu, et oluline on eelkõige see, et sellised teenused oleksid kulupõhiselt hinnastatud. Vastavuseksamite korraldamine on tööjõu- ja haldusmahukas ning kehtivad tasumäärad ei kata kõiki tegelikke kulusid. Sellest tulenevalt tuleb ülikoolil katta tekkinud puudujääk muudest vahenditest ja muude tegevuste arvelt. Tasumäärade ajakohastamine aitab seda mõju vähendada ja tagab kulude õiglasema jaotuse. Seega kuigi üldine mõju ülikooli kogueelarvele võib olla väike, on see eksamite korraldamise kontekstis väga oluline teenuse kulupõhise hinnastamise seisukohalt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aune Valk

õppeprorektor

Kristi Kääri

737 6309, kristi.kaari@ut.ee